

บทที่ 5

ผลการศึกษา

ในบทนี้จะกล่าวถึงสูตรที่ใช้ในการคำนวณ ขั้นตอนการคำนวณ ข้อสมมติในการคำนวณ และผลการศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงในต้นทุนการใช้ทรัพยากรภายในประเทศ (DRC) ของอุตสาหกรรมสิ่งทอในแต่ละช่วงเวลา ดังนี้

5.1 วิธีการคำนวณต้นทุนการใช้ทรัพยากรภายในประเทศ

5.1.1 สูตรที่ใช้ในการคำนวณ

สูตรที่ใช้ในการคำนวณต้นทุนการใช้ทรัพยากรภายในประเทศ (DRC) มีดังนี้

$$\text{DRC} = \frac{\sum_{s=2}^m f_{sj} V_s}{U_j - M_j} \quad (1)$$

โดยที่ f_{sj} = ปริมาณปัจจัยการผลิตภายในประเทศทั้งหมดที่นำมาใช้ในการผลิตสินค้า j ที่มีมูลค่าเท่ากับ U_j เช่น แรงงาน ที่ดิน และทุน

V_s = ราคาที่แท้จริง (Real or Shadow Prices) ของปัจจัยการผลิต S^{th} ดังนั้น

$\sum_{l=2}^m f_{lj} V_l$ จึงแสดงถึงมูลค่าของปัจจัยการผลิตภายในประเทศทั้งหมดที่ใช้ในการผลิต j ที่มีมูลค่าเท่ากับ U_j

U_j = มูลค่าของสินค้าชนิด j ที่คิดเป็นมูลค่าในหน่วยของเงินตราต่างประเทศและเป็นราคาในตลาดโลก หรือ ณ ราคาชายแดน (Border Prices)

M_j = มูลค่าของปัจจัยการผลิตที่นำเข้าที่สามารถค้าระหว่างประเทศ (Tradable Input) ที่ใช้ในการผลิต j ที่มีมูลค่าเท่ากับ U_j ค่าของ M_j คิดเป็นมูลค่าในหน่วย

ของเงินตราต่างประเทศ และเป็นราคาตลาดโลก หรือราคา ณ ชายแดน เช่นเดียวกับ U_j

จากสมการที่ 1 จะเห็นว่าค่า DRC ของสินค้าที่กำลังพิจารณา คือ การเปรียบเทียบมูลค่าเพิ่มของการผลิตสินค้านั้นในประเทศ ซึ่งก็คือ ต้นทุนการใช้ทรัพยากรในประเทศ หรือก็คือ ต้นทุนการใช้ทรัพยากรในประเทศกับรายได้เงินตราต่างประเทศที่นำมาได้หนึ่งหน่วย ในกรณีที่สินค้านั้นเป็นสินค้าส่งออกหรือเปรียบเทียบกับรายได้เงินตราต่างประเทศหนึ่งหน่วยที่ประหยัดได้ในกรณีที่เป็นสินค้าเพื่อทดแทนการนำเข้า

ค่าของ $\sum_{j=1}^m f_{ij} V_j$ จึงแสดงถึง มูลค่าของปัจจัยผลิตภายในประเทศทั้งหมดที่ใช้ในการผลิตสินค้า j ซึ่งมีมูลค่าเท่ากับ U_j หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ มูลค่าเพิ่มของการผลิตสินค้า j เพื่อให้ได้มาหรือประหยัดเงินตราต่างประเทศจำนวนเท่ากับ U_j ส่วนค่า $U_j - M_j$ จะเป็นการแสดงถึงมูลค่าของเงินตราต่างประเทศสุทธิที่เกิดขึ้นจากการผลิต j เพื่อทดแทนการนำเข้าหรือเพื่อการส่งออก

5.1.2 เกณฑ์การพิจารณาค่า DRC

ค่า DRC ที่ได้จากการคำนวณจะเป็นค่าของต้นทุนทรัพยากรในประเทศที่มีหน่วยเป็นเงินตราในประเทศต่อเงินตราต่างประเทศ โดยในการศึกษานี้จะใช้บาทต่อดอลลาร์สหรัฐเป็นต้น ซึ่งก็คือต้นทุนของทรัพยากรในประเทศจำนวนหนึ่งที่คิดอยู่ในรูปของเงินบาทที่เสียไป หรือที่ใช้ไปในการผลิตเพื่อให้ได้มาหรือประหยัดซึ่งเงินดอลลาร์หนึ่งเหรียญ ดังนั้น การพิจารณาว่าการผลิตสินค้ามีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบหรือไม่ จึงต้องมีเกณฑ์ในการพิจารณาจากค่า DRC ที่คำนวณได้ในหน่วยบาทต่อดอลลาร์นั้น นำไปเปรียบเทียบกับอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง (Shadow Exchange Rate : SER) ของบาทต่อหนึ่งดอลลาร์ เหตุผลของการใช้อัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริงซึ่งเป็นอัตราที่แตกต่างจากอัตราแลกเปลี่ยนตลาดหรืออัตราแลกเปลี่ยนทางการ (Market or Official Exchange Rate) เนื่องมาจากนโยบายทางการเงินที่ใช้ มาตรการบางประการที่ปิดเป็นการค้าระหว่างประเทศทำให้อัตราแลกเปลี่ยนที่เป็นระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบตะกร้าเงิน ไม่ได้เป็นอัตราที่สะท้อนให้เห็นถึงค่าของเงินบาทที่แท้จริง และหากค่า DRC ที่คำนวณได้มีค่าน้อยกว่าอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง แสดงว่า การผลิตนั้นมีความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ กล่าวคือ

$$\text{DRC}_j < V$$

หรือ

$$\frac{\text{DRC}_j}{V_1} < 1$$

โดย V_1 คือ อัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริงของเงินตราในประเทศต่อเงินตราต่างประเทศหนึ่งหน่วย

ซึ่งเกณฑ์การวัดดังกล่าวจะหมายถึงการผลิตเพื่อการส่งออกที่ก่อให้เกิดรายได้เงินตราต่างประเทศ หรือการผลิตเพื่อการนำเข้าที่ก่อให้เกิดการประหยัดเงินตราต่างประเทศหนึ่งดอลลาร์นั้น จะใช้ต้นทุนทรัพยากรภายในประเทศไปเท่าใด หากค่า DRC ที่คำนวณได้มีค่ามากกว่าอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง แสดงว่า อุตสาหกรรมนั้นต้องใช้ต้นทุนของการใช้ทรัพยากรภายในประเทศมากกว่าเงินตราต่างประเทศที่หาได้ หรือที่ประหยัดได้หนึ่งหน่วย ซึ่งก็คือ อุตสาหกรรมนั้นไม่มีความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ ในทางตรงกันข้าม หากต้นทุนทรัพยากรในประเทศที่ใช้ในการผลิต เพื่อให้ได้มาหรือประหยัดเงินตราต่างประเทศนั้นต่ำกว่าเงินตราต่างประเทศที่ได้มาหนึ่งหน่วย อุตสาหกรรมการผลิตนั้นก็มีความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ และค่า DRC นั้น นอกจากจะใช้แจกแจงถึงความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบในการผลิตของกิจกรรมทางเศรษฐกิจชนิดใดชนิดหนึ่งแล้ว ยังอาจใช้เปรียบเทียบประสิทธิภาพของกิจกรรมทางเศรษฐกิจต่างๆ ในระบบเศรษฐกิจว่า กิจกรรมใดจะมีประสิทธิภาพในการเปลี่ยนแปลงปัจจัยในประเทศให้เป็นเงินตราต่างประเทศหนึ่งหน่วย อุตสาหกรรมที่ใช้ปัจจัยพื้นฐานน้อยที่สุด เพื่อให้ได้มาหรือประหยัดซึ่งเงินตราต่างประเทศสุทธิหนึ่งหน่วย (มีค่า DRC ต่ำ) ควรได้รับการส่งเสริมก่อนกิจกรรมที่ใช้ปัจจัยพื้นฐานมากกว่า (มีค่า DRC สูง)

5.1.3 ข้อสมมติในการคำนวณ DRC

1. ราคาผลผลิตเป็นราคา ณ ตลาดโลก ให้ถูกกำหนดจากภายนอก หรือสามารถประเมินได้ (Exogenously)
2. เทคโนโลยีการผลิตและความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยและผลผลิตในช่วงใดช่วงหนึ่งของกระบวนการผลิตมีลักษณะคงที่

3. ค่าเสียโอกาสหรือราคาที่แท้จริงหรือต้นทุนทางสังคมของปัจจัยการผลิตพื้นฐาน ปัจจัยที่สามารถนำไปค้าได้และผลผลิตสามารถที่จะประเมินได้

4. ต้นทุนการผลิตในส่วนที่เป็นเงินตราต่างประเทศที่แท้จริงสามารถคำนวณได้

5.1.4 ตัวแปรที่ใช้ในการคำนวณ

1. ต้นทุนที่แท้จริงของปัจจัยการผลิตพื้นฐาน (Shadow Prices of Primary Factors) อันได้แก่ ต้นทุนที่แท้จริงของแรงงาน (Labor Cost) และ ต้นทุนของปัจจัยทุน (Capital Cost)

2. ต้นทุนที่แท้จริงของปัจจัยที่เป็นวัตถุดิบ (Shadow Price of Material Inputs) ประกอบด้วย ปัจจัยประเภทวัสดุที่สามารถนำไปค้าระหว่างประเทศได้ เช่น วัตถุดิบที่ผลิตภายในประเทศ และวัตถุดิบนำเข้าจากต่างประเทศ เช่น สารานุรูปโภค และการบริการต่างๆ เช่น น้ำ ไฟ ฟ้า ค่าขนส่ง และค่าโทรศัพท์ เป็นต้น

3. มูลค่าที่แท้จริงของผลผลิต (Shadow Price of Output)

4. อัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริงของเงินต่างประเทศ (Shadow Exchange Rate)

1. ต้นทุนที่แท้จริงของปัจจัยการผลิตพื้นฐาน (Shadow Prices of Primary Factors)

ปัจจัยการผลิตพื้นฐานที่ใช้ในการผลิตที่สำคัญ ได้แก่ ปัจจัยแรงงานและปัจจัยทุน ซึ่งจะแยกพิจารณาแต่ละปัจจัย ดังนี้

1.1 ต้นทุนที่แท้จริงของปัจจัยแรงงาน

แรงงานที่ใช้ในกระบวนการผลิตในภาคอุตสาหกรรม ประกอบด้วย แรงงานที่มีฝีมือ (Skilled Labor) และแรงงานไร้ฝีมือ (Unskilled Labor) โดยแรงงานที่มีฝีมือเป็นแรงงานที่ต้องการศึกษา การฝึกอบรม การฝึกงานในระยะเวลาด้านข้างยาวนาน จึงจะสามารถที่จะทำงานในตำแหน่งต่างๆ นั้นได้ ส่วนแรงงานที่ไร้ฝีมือ เป็นแรงงานที่ต้องการการฝึกอบรมในช่วงระยะสั้นๆ หรือไม่ได้ผ่านการฝึกอบรมเลยก็สามารถทำงานได้ และค่าจ้างที่แท้จริงหรือราคาเงาของค่าจ้างก็คือ ค่าจ้างในตลาดแข่งขันสมบูรณ์ หรือค่าจ้างที่แสดงถึงมูลค่าผลผลิตส่วนเพิ่มของแรงงาน (Value of Marginal Product of Labor) ในการคำนวณต้นทุนทางสังคมของแรงงานที่มีฝีมือกรณีของประเทศไทยได้มีการวิเคราะห์ที่แสดงให้เห็นว่า ตลาดแรงงานมีฝีมือของไทยเป็นตลาดที่มีการ

แข่งขันสมบูรณ์ เนื่องจากอุปทานแรงงานไร้ฝีมือมีจำกัดในขณะที่อุปสงค์มีมาก ดังนั้นอัตราค่าจ้างในตลาด (Market Wage Value) ของไทยจึงมีอัตราใกล้เคียงกับมูลค่าส่วนเพิ่มของแรงงานนั้น จึงสามารถใช้ราคาตลาดของแรงงานไร้ฝีมือในการประเมินต้นทุนที่แท้จริงของแรงงานประเภทนี้ได้ (ประสิทธิ์ ดงยิ่งศิริ , 2536 : 84)

ในการคำนวณต้นทุนทางสังคมของแรงงานไร้ฝีมือนั้น จากการศึกษาของ Sadig (1982) พบว่า ในตลาดแรงงานไร้ฝีมือของไทยนั้น อัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำไม่ได้สะท้อนให้เห็น ค่าจ้างที่แท้จริง และอัตราค่าจ้างแรงงานในตลาด มีค่าเท่ากับ มูลค่าของผลผลิตส่วนเพิ่มของแรงงาน ดังนั้น อัตราค่าจ้างแรงงานไร้ฝีมือที่เป็นอยู่ในตลาด จึงเป็นอัตราที่เทียบเท่ากับต้นทุนที่แท้จริงของแรงงานไร้ฝีมือ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ นิพนธ์ พัวพงศกร (2524) ซึ่งได้ชี้ให้เห็นว่า แรงงานไร้ฝีมือในอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ได้รับค่าจ้างแรงงานที่สูงกว่าค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ และได้เสนอแนะว่า อัตราค่าจ้างแรงงานในตลาด สามารถใช้แทนอัตราค่าจ้างแรงงานที่แท้จริงของแรงงานไร้ฝีมือในประเทศไทยได้ และเนื่องจากตลาดแรงงานของไทยมีการเชื่อมประสานกันอย่างมีประสิทธิภาพระหว่างเมืองและชนบท การว่างงานที่ยาวนานจึงพบน้อย ถึงแม้จะมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของการใช้แรงงานอย่างมากในช่วงฤดูฝนและฤดูแล้ง โดยในช่วงฤดูฝนที่มีความต้องการแรงงานสูง ในภาคเกษตร ก็จะมีการดึงแรงงานเด็กและสตรีมาใช้ ซึ่งแรงงานเหล่านี้จะถอนตัวไปจากตลาดแรงงานโดยสมัครใจในช่วงฤดูแล้ง และแรงงานบางส่วนหันไปทำงานนอกภาคเกษตร หรือเข้าไปทำงานในเมือง ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาจึงพบว่า อัตราค่าจ้างแท้จริงทั้งในภาคเมืองและภาคชนบทนั้น สอดคล้องกับอุปสงค์และอุปทานแรงงานของแต่ละภาค ดังนั้นการใช้ราคาเงาของแรงงานที่แตกต่างไปจากราคาค่าจ้างตลาดจึงไม่จำเป็น จึงสามารถอัตราค่าจ้างของแรงงานไร้ฝีมือในตลาดแทนอัตราค่าจ้างที่แท้จริงของแรงงานไร้ฝีมือได้ (เขาวเรศ ทับพันธ์ , 2536 40)

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้จะใช้อัตราค่าจ้างแรงงานในตลาด ทั้งแรงงานไร้ฝีมือและแรงงานมีฝีมือแทนอัตราค่าจ้างแรงงานที่แท้จริง

1.2 ต้นทุนที่แท้จริงของปัจจัยทุน

ต้นทุนของปัจจัยทุนประกอบด้วย 2 ส่วนคือ ค่าเสื่อมราคา (Depreciation) และต้นทุนของทุน (Capital Cost)

- ค่าเสื่อมราคา (Depreciation)

การคำนวณค่าเสื่อมราคาถือว่าเป็นการคำนวณต้นทุนที่แท้จริงของทรัพย์สิน ซึ่งเป็นปัจจัยทุนประเภทหนึ่ง โดยค่าเสื่อมราคาคือมูลค่าทรัพย์สินที่เสื่อมค่าไปต่อปี ในการคำนวณค่าเสื่อมราคาทำได้โดย การนำเอามูลค่าทรัพย์สินที่ซื้อเข้าหักออกด้วยมูลค่าทรัพย์สินในปีปัจจุบันหารด้วยจำนวนปีของอายุการใช้งานในทรัพย์สินนั้น และค่าเสื่อมที่ได้จากการคำนวณจะถูกแยกเป็นค่าเสื่อมราคาของทรัพย์สินภายในประเทศ ซึ่งจะปรากฏอยู่ในส่วนที่เป็นต้นทุนภายในประเทศ (Domestic Cost) และค่าเสื่อมราคาของทรัพย์สินที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ ซึ่งจะปรากฏอยู่ในส่วนที่เป็นต้นทุนต่างประเทศ (Foreign Cost) สำหรับในการศึกษาครั้งนี้ ค่าเสื่อมราคาที่ใช้ในการคำนวณค่า DRC ได้มาจากการคำนวณค่าเสื่อมราคาของบริษัทต่างๆ ได้คำนวณไว้โดยวิธีเส้นตรงตามอายุการใช้งานของทรัพย์สิน

- ต้นทุนของทุน (Capital Cost)

ต้นทุนของทุน ได้แก่ ดอกเบี้ยในตลาดทุนที่มีการแข่งขันสมบูรณ์ของมูลค่าทรัพย์สินประเภททุนต่างๆ ซึ่งก็คือ ค่าเสียโอกาสที่แท้จริงของเงินทุนนั้น กล่าวคือในการที่ผู้ลงทุนจะนำเงินมาลงทุนในทรัพย์สินของกิจกรรมทางเศรษฐกิจประเภทใดประเภทหนึ่ง ซึ่งหมายความว่า ถ้าผู้ลงทุนไม่ลงทุนในกิจการนั้น เขาก็จะสามารถนำเงินดังกล่าวไปแสวงหาผลประโยชน์จากกิจกรรมประเภทอื่น อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าตลาดทุนของประเทศไทยมีการแทรกแซงด้วยนโยบายการเงินและการคลัง กล่าวคือยังเป็นตลาดที่ไม่ใช่ตลาดแข่งขันสมบูรณ์ แต่อัตราดอกเบี้ยในตลาดก็สามารถใช้เป็นอัตราค่าเสียโอกาสของทุนได้ เนื่องจากการยากที่จะทราบค่าเสียโอกาสของปัจจัยทุนในสภาพเศรษฐกิจที่มีการบิดเบือน นอกจากนี้อัตราดอกเบี้ยในตลาดก็น่าที่จะถือเป็นค่าเสียโอกาสของทุนได้ เพราะถ้าไม่นำเงินลงทุนในกิจการใดกิจการหนึ่ง ก็สามารถนำเงินนั้นไปลงทุนในกิจการอื่น หรือนำไปฝากไว้กับสถาบันการเงิน (จักรพรรณ กุลดิลก , 2524 : 2) และในทางปฏิบัติ การคำนวณค่าเสียโอกาสของทุนมักนิยมใช้อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ต่ำสุด (Minimum Lending Rate : MLR) ที่ทางสถาบันการเงินคิดกับลูกค้าชั้นดี ดังนั้นในการคำนวณต้นทุนของทุนในการศึกษาครั้งนี้ จึงเป็นการคำนวณดอกเบี้ยหรือค่าเสียโอกาสของทุน โดยใช้ทรัพย์สินรวมทั้งหมดที่บริษัทมีอยู่ และอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ต่ำสุดที่ธนาคารคิดกับลูกค้าชั้นดี (MLR) โดยอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ชั้นดีที่ใช้ในการคำนวณในปี พ.ศ. 2537 เท่ากับ ร้อยละ 11.75 และในปี พ.ศ. 2540 เท่ากับ ร้อยละ 15.25

2. ต้นทุนที่แท้จริงของปัจจัยที่เป็นวัตถุดิบ (Shadow Price of Material Inputs)

ปัจจัยประเภทวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตนั้นสามารถแยกออกได้เป็นวัตถุดิบที่สามารถนำไปค้าระหว่างประเทศได้ (Tradable Inputs) และวัตถุดิบที่ไม่สามารถค้าระหว่างประเทศ (Non - Tradable Inputs)

- วัตถุดิบที่สามารถค้าระหว่างประเทศได้ (Tradable Inputs)

วัตถุดิบที่สามารถค้าระหว่างประเทศได้ เป็นสินค้าหรือปัจจัยการผลิตที่ได้ถูกซื้อหรือขายระหว่างประเทศ อาจเป็นปัจจัยที่นำเข้ามาโดยตรงจากต่างประเทศ หรือเป็นปัจจัยที่ผลิตขึ้นเองภายในประเทศที่มีคุณสมบัติและลักษณะเหมือนกับของที่ผลิตในต่างประเทศ แต่ไม่มีการนำสินค้าดังกล่าวเข้ามาในประเทศทั้งที่ไม่มีการจำกัดการนำเข้า ทั้งนี้เป็นเพราะสินค้าที่ผลิตภายในประเทศดังกล่าวสามารถที่จะตอบสนองความต้องการภายในประเทศได้ทั้งหมด และในทำนองเดียวกัน ผลิตภัณฑ์ดังกล่าวมิได้ผลิตขึ้นมาเพื่อการส่งออก แต่โดยลักษณะและคุณภาพสามารถที่จะเป็นสินค้าส่งออกได้ หรือเป็นสินค้าที่ผลิตเพื่อการทดแทนการนำเข้า ดังเช่น ผ้าฝ้าย ด้าย ชิป

- วัตถุดิบที่ไม่สามารถค้าระหว่างประเทศ (Non - Tradable Inputs)

วัตถุดิบที่ไม่สามารถค้าระหว่างประเทศ ประกอบด้วย สินค้าและบริการที่คงสภาพอยู่มาก หรือมีอุปลักษณะที่ไม่เหมาะสมต่อการซื้อขายระหว่างประเทศ โดยส่วนใหญ่ได้แก่ สินค้าและบริการที่เป็นไปไม่ได้หรือไม่สะดวกต่อการค้า เช่น ไฟฟ้า น้ำ การสื่อสาร นอกจากนี้ Non - Tradable Inputs ยังนับรวมถึงสินค้าซึ่งมีลักษณะที่สามารถค้าระหว่างประเทศได้ (Tradable) แต่ถูกห้ามนำเข้าหรือส่งออก เนื่องจาก Over หรือ Under Capacity of Domestic Supply ในการคำนวณต้นทุนที่แท้จริงของปัจจัยที่เป็นวัตถุดิบนั้น จะต้องทำการหารราคาที่แท้จริง หรือราคาเงา (Shadow Price) ของปัจจัยการผลิตต่างๆ โดยราคาที่แท้จริงนี้มาจากการจัดผลของราคาที่เกิดขึ้นจากภาษีศุลกากร อัตราดอกเบี้ย อัตรากำไรที่เกิดจากการนำเข้า หรือการมีข้อจำกัดทางการค้าต่างๆ ซึ่งในการคำนวณต้นทุนที่แท้จริงของปัจจัยประเภทวัตถุดิบในการศึกษาครั้งนี้ จะคำนวณโดยใช้ค่าแปรราคาเงา (Conversion Factor : CF) มาปรับ โดยค่าตัวแปรราคาเงาที่ใช้ในการศึกษานี้ได้มาจากการศึกษาของ นันทยา เต็มคุณานนท์ ในเรื่อง การคำนวณค่าแปรราคาเงาสำหรับการ

วิเคราะห์โครงการทางเศรษฐศาสตร์ ซึ่งได้ทำการคำนวณค่าแปรราคาเงาของสินค้าและบริการ ในปี พ.ศ. 2523 – พ.ศ. 2532 (รายละเอียดในภาคผนวก ข) จากนั้นจึงจำแนกวัตถุดิบเป็นวัตถุดิบที่ผลิตภายในประเทศและวัตถุดิบที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ ทั้งที่ใช้โดยตรงและโดยอ้อมในกระบวนการผลิต โดยวัตถุดิบที่ผลิตภายในประเทศจะบันทึกในส่วนของต้นทุนในประเทศ และวัตถุดิบที่นำเข้ามาจากต่างประเทศจะบันทึกในส่วนของต้นทุนต่างประเทศ

3. มูลค่าที่แท้จริงของผลผลิต (Shadow Price of Output)

มูลค่าที่แท้จริงของผลผลิต เป็นมูลค่าของผลผลิตที่มีการค้าเสรี (Free Trade) โดยไม่มีการบิดเบือน (Distortion) จากมาตรการทางภาษีและมาตรการที่มีไปภาษีของรัฐบาล ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นถึงมูลค่าที่แท้จริงของผลผลิตนั้น ในการคำนวณมูลค่าที่แท้จริงของผลผลิตนั้น จะใช้มูลค่าของผลผลิต ณ ราคาชายแดน (Border Price) หรือราคา f.o.b ในกรณีที่เป็นการผลิตเพื่อการส่งออกหรือราคา c.i.f ในกรณีของการผลิตเพื่อการทดแทนการนำเข้า สำหรับการคำนวณค่า DRC ของผลิตเส้นใยโพลีเอสเตอร์จะใช้ราคา c.i.f เนื่องจากเป็นการผลิตเพื่อการทดแทนการนำเข้า แต่ในการคำนวณค่า DRC ของเสื้อผ้าเด็กเล็ก เสื้อเชิ้ตผู้ชายทำจากผ้าฝ้าย เสื้อโอเวอร์โค้ด และเครื่องยกทรงจะใช้ราคา f.o.b ในการคำนวณ

4. การคำนวณอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง (Shadow Exchange Rate : SER)

อัตราแลกเปลี่ยนของเงินตราระหว่างประเทศ คือ ราคาของเงินตราต่างประเทศเทียบกับเงินตราในประเทศ ดังนั้น อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศจึงเป็นสิ่งที่เชื่อมโยงราคาสินค้าในประเทศต่างๆในตลาดระหว่างประเทศ

ในประเทศกำลังพัฒนาอย่างเช่นประเทศไทย อัตราแลกเปลี่ยนทางการ (Official Exchange Rate : OER) มิได้สะท้อนให้เห็นมูลค่าที่แท้จริงของอัตราแลกเปลี่ยน เนื่องจากรัฐบาลมีการแทรกแซงทางการค้าระหว่างประเทศ โดยการใช้มาตรการกีดกันทางการค้าทั้งทางด้านภาษีและมิใช่ภาษี เช่น ภาษีศุลกากรนำเข้า การควบคุมการนำเข้าและส่งออก และการให้เงินอุดหนุนการส่งออก เป็นต้น ซึ่งได้ก่อให้เกิดการบิดเบือนต่อราคาสินค้าในประเทศต่างๆ ซึ่งมีผลทำให้อัตราแลกเปลี่ยนในตลาดไม่ได้เป็นอัตราที่สะท้อนให้เห็นถึงมูลค่าที่แท้จริงของเงินตราในประเทศนั้นๆ

ดังนั้นจึงต้องคำนวณหาอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริงเพื่อใช้เปรียบเทียบกับ DRC เพื่อการพิจารณาความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของการผลิตของอุตสาหกรรมสิ่งทอ

ในการคำนวณอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริงของปี พ.ศ. 2537 จะใช้แนวคิดและสูตรการคำนวณของ Balassa (1974) คือ

อัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง = E/E' * อัตราแลกเปลี่ยนทางการ

$$\frac{E}{E'} = \frac{\sum E_f X + \sum n_m M}{\frac{\sum E_f X}{(1+T_x)} + \frac{\sum n_m M}{(1+T)}}$$

และสามารถคำนวณหาความยืดหยุ่นของอุปทานเงินตราต่างประเทศ (E_f) ได้จากสูตร

$$E_f = \frac{E_x(n_x - 1)}{E_x + n_x}$$

- โดย
- E/E' = อัตราส่วนระหว่างอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริงต่ออัตราแลกเปลี่ยนทางการ
 - E_f = ความยืดหยุ่นของอุปทานเงินตราต่างประเทศ
 - n_m = ความยืดหยุ่นของอุปสงค์ในสินค้าเข้า
 - E_x = ความยืดหยุ่นของสินค้าออก
 - n_x = ความยืดหยุ่นของอุปสงค์ในสินค้าออก
 - X = มูลค่าสินค้าออก
 - M = มูลค่าสินค้าเข้า
 - T_x = อัตราภาษีขาออก

โดยมีข้อสมมติว่า อัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริงอยู่ภายใต้ดุลยภาพทางการค้าเท่านั้น ไม่มีเรื่องของการเคลื่อนย้ายเงินทุนระหว่างประเทศ (capital flow) เข้ามาเกี่ยวข้อง

สำหรับการคำนวณอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริงในปี พ.ศ. 2540 จะใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ยจากอัตราแลกเปลี่ยนรายวันที่มีการซื้อขายระหว่างเงินบาทและเงินดอลลาร์สหรัฐ เนื่องจากระบบอัตราแลกเปลี่ยนลอยตัวนั้น ระดับอัตราแลกเปลี่ยนจะกำหนดได้จากอุปสงค์และอุปทานเงินตราต่างประเทศอย่างอิสระ ทำให้อัตราแลกเปลี่ยนที่เกิดขึ้นในตลาดเป็นอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริงรายวันอยู่แล้ว

5.2 ผลการศึกษา

การศึกษาถึงต้นทุนการใช้ทรัพยากรภายในประเทศของอุตสาหกรรมสิ่งทอในการศึกษาค้างนี้ นอกจากจะทำการวิเคราะห์ต้นทุนการใช้ทรัพยากรภายในประเทศของอุตสาหกรรมสิ่งทอโดยรวมแล้ว ในกรณีของผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่มซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีบทบาทสำคัญทางการส่งออกนั้น จะแยกพิจารณาเป็นผลิตภัณฑ์ย่อย อันประกอบด้วย เสื้อผ้าเด็กเล็ก เสื้อเชิ้ตของผู้ชายทำจากผ้าดก เสื้อโอเวอร์โค้ต และเสื้อแจ็กเก็ต และเครื่องยกทรง รัดทรง

สำหรับการวิเคราะห์ต้นทุนการใช้ทรัพยากรภายในประเทศ (DRC) ของผลิตภัณฑ์สิ่งทอรวมนั้น จะทำการพิจารณาเปรียบเทียบกับผลการคำนวณค่า DRC ในปี พ.ศ. 2534 ซึ่งทำการศึกษาโดย แกมแก้ว ทวีธนากร (2537) ในหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง ประสิทธิภาพทางการผลิตของอุตสาหกรรมสิ่งทอ โดยจำแนกผลิตภัณฑ์สิ่งทอเป็น 5 ผลิตภัณฑ์ ตามประเภทของอุตสาหกรรม อันได้แก่ เส้นใยประดิษฐ์ ด้ายฝ้าย ด้ายใยประดิษฐ์ ผ้าฝืน และ เครื่องนุ่งห่ม โดยมีรายละเอียดของการคำนวณต้นทุนการใช้ทรัพยากรภายในประเทศของแต่ละผลิตภัณฑ์ ดังนี้ (ตารางที่ 5.1)

1. เส้นใยประดิษฐ์ ซึ่งในการศึกษาค้างนี้จะพิจารณาเฉพาะเส้นใยโพลีเอสเตอร์เท่านั้น เนื่องจากว่ามีสัดส่วนของปริมาณการผลิตสูงสุดเมื่อเปรียบเทียบกับผลิตภัณฑ์เส้นใยประดิษฐ์รวม โดยในปี พ.ศ. 2534 ต้นทุนการใช้ทรัพยากรภายในประเทศ (DRC) ของเส้นใยโพลีเอสเตอร์เท่ากับ 16.08 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง (SER) ในปี พ.ศ. 2534 ซึ่งมีค่าเท่ากับ 25.52 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ พบว่าสัดส่วนของต้นทุนการใช้ทรัพยากรภายในประเทศต่ออัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง (DRC / SER) มีค่าเท่ากับ 0.63 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าในการผลิตเส้นใยโพลีเอสเตอร์เพื่อประหยัดเงินตราต่างประเทศจากการนำเข้า 1 ดอลลาร์สหรัฐฯ หรือ 25.52 บาท จะใช้ต้นทุนทรัพยากรภายในประเทศไปทั้งสิ้น 16.08 บาท หรือ

ตารางที่ 5.1 ต้นทุนการใช้ทรัพยากรภายในประเทศของอุตสาหกรรมสิ่งทอเปรียบเทียบระหว่างปี พ.ศ. 2534 และ พ.ศ. 2540

ประเภทผลิตภัณฑ์	พ.ศ.2534 ¹		พ.ศ.2540 ²	
	DRC	DRC / SER	DRC	DRC / SER
1. เส้นใยประดิษฐ์ (เส้นใยโพลีเอสเตอร์)	16.08	0.630	52.37	1.31
2. ด้ายฝ้าย	30.34	1.189	61.09	1.53
3. ด้ายใยประดิษฐ์	21.13	0.828	43.52	1.09
4. ฝ้ายผืน	21.49	0.842	58.30	1.46
5. เสื้อผ้าสำเร็จรูป	14.65	0.574	28.57	0.72

ที่มา : ¹ แกมแก้ว ทวีธนากร

² การคำนวณ

จากกล่าวได้ว่าการผลิตเส้นใยโพลีเอสเตอร์ภายในประเทศมีต้นทุนต่ำกว่าการนำเข้าจากต่างประเทศ ดังนั้นในปี พ.ศ. 2534 ผลิตภัณฑ์เส้นใยโพลีเอสเตอร์มีความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบทางการผลิต สำหรับในปี พ.ศ. 2540 พบว่าต้นทุนการใช้ทรัพยากรการใช้ทรัพยากรภายในประเทศของเส้นใยโพลีเอสเตอร์ มีค่าเพิ่มสูงขึ้นจากปี พ.ศ. 2534 โดยมีค่าเท่ากับ 52.37 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ และสัดส่วนของต้นทุนการใช้ทรัพยากรภายในประเทศต่ออัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง (DRC / SER) มีค่าเท่ากับ 1.31 จากการที่ค่า DRC / SER ของเส้นใยโพลีเอสเตอร์มีค่ามากกว่า 1 แสดงว่าเส้นใยโพลีเอสเตอร์ไม่มีความได้เปรียบเปรียบเทียบทางการผลิต กล่าวคือในการผลิตเส้นใยโพลีเอสเตอร์เพื่อประหยัดเงินตราต่างประเทศจากการนำเข้า 1 ดอลลาร์สหรัฐฯ หรือ 39.93 บาท จะใช้ต้นทุนทรัพยากรภายในประเทศไปทั้งสิ้น 50.57 บาท หรือจากกล่าวได้ว่าการผลิตเส้นใยโพลีเอสเตอร์ภายในประเทศมีต้นทุนสูงกว่าการนำเข้าจากต่างประเทศ

สาเหตุสำคัญของ การเพิ่มสูงขึ้นของต้นทุนการใช้ทรัพยากรภายในประเทศและการสูญเสียความได้เปรียบเปรียบเทียบของเส้นใยโพลีเอสเตอร์ เป็นผลสืบเนื่องมาจากการลดลงของราคาเส้น

ใยโพลีเอสเตอร์ อันเป็นผลมาจากการเกิดภาวะปริมาณการผลิตที่มากเกินไปเกินความต้องการ (Over Supply) โดยปริมาณการผลิตเส้นใยโพลีเอสเตอร์ในปัจจุบันมีมากเกินไปเกินความต้องการถึง 40 เปอร์เซ็นต์ หรือประมาณ 6 แสนตัน และในภูมิภาคเอเชียมีปริมาณผลิตเกินความต้องการถึง 4 ล้านตัน ซึ่งสาเหตุที่ปริมาณเส้นใยประดิษฐ์ โดยเฉพาะเส้นใยโพลีเอสเตอร์อยู่ในภาวะ Over Supply สูงนั้นสืบเนื่องมาจากในช่วง 3 - 4 ปีที่ผ่านมา โรงงานผลิตเส้นใยโพลีเอสเตอร์ของแต่ละประเทศ ไม่ว่าจะเป็น ไต้หวัน เกาหลีใต้ และไทย ต่างขยายการผลิตโดยไม่มีการเปิดเผยตัวเลขการผลิต ประกอบกับเกิดภาวะถดถอยทางด้านความต้องการซื้อในผลิตภัณฑ์สิ่งทอขึ้นปลาย เป็นผลให้ความต้องการใช้วัตถุดิบเส้นใยของอุตสาหกรรมสิ่งทอชั้นกลางลดลง ทำให้ผู้ผลิตเส้นใยโพลีเอสเตอร์ต้องปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ในการแข่งขัน โดยเน้นการแข่งขันทางด้านราคา รวมถึงการลดกำลังการผลิตลง ทำให้ผลิตได้ไม่เต็มกำลังการผลิต ต้นทุนต่อหน่วยจึงเพิ่มสูงขึ้น นอกจากนี้การผลิตเส้นใยโพลีเอสเตอร์ของไทยยังต้องพึ่งพาการนำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่ การอ่อนค่าลงของค่าเงินบาทและการปรับเพิ่มสูงขึ้นของต้นทุนปัจจัยพื้นฐาน ดังเช่นต้นทุนค่าจ้างแรงงาน จึงมีผลให้ต้นทุนการใช้ทรัพยากรภายในประเทศของเส้นใยโพลีเอสเตอร์เพิ่มสูงขึ้นและก่อให้เกิดการสูญเสียความได้เปรียบเปรียบเทียบในการผลิตของผลิตภัณฑ์เส้นใยโพลีเอสเตอร์ในปี พ.ศ. 2540

2. ด้ายฝ้าย ต้นทุนการใช้ทรัพยากรภายในประเทศ (DRC) ของด้ายฝ้ายในปี พ.ศ. 2534 เท่ากับ 30.34 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง (SER) ในปี พ.ศ. 2534 ซึ่งมีค่าเท่ากับ 25.52 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ พบว่าสัดส่วนของต้นทุนการใช้ทรัพยากรภายในประเทศต่ออัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง (DRC / SER) มีค่าเท่ากับ 1.189 ซึ่งการที่ค่า DRC / SER มีค่ามากกว่า 1 แสดงให้เห็นว่าในการผลิตด้ายฝ้ายเพื่อประหยัดเงินตราต่างประเทศจากการนำเข้า 1 ดอลลาร์สหรัฐฯ หรือ 25.52 บาท จะต้องใช้ต้นทุนทรัพยากรภายในประเทศไปทั้งสิ้น 30.34 บาท หรืออาจกล่าวได้ว่า การผลิตด้ายฝ้ายภายในประเทศมีต้นทุนสูงกว่าการนำเข้าจากต่างประเทศ ดังนั้นในปี พ.ศ. 2534 ผลิตภัณฑ์ด้ายฝ้ายจึงไม่มีความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบทางการผลิต สำหรับในปี พ.ศ. 2540 พบว่าต้นทุนการใช้ทรัพยากรการใช้ทรัพยากรภายในประเทศของด้ายฝ้าย มีค่าเพิ่มสูงขึ้นจากปี พ.ศ. 2534 โดยมีค่าเท่ากับ 61.09 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ และสัดส่วนของต้นทุนการใช้ทรัพยากรภายในประเทศต่ออัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง (DRC / SER) มีค่าเท่ากับ 1.53 จากการที่ค่า DRC / SER ของด้ายฝ้ายมีค่ามากกว่า 1 แสดงว่าการผลิตด้ายฝ้ายไม่มีความได้เปรียบเปรียบเทียบ เนื่องจากในการผลิตด้ายฝ้ายเพื่อประหยัดเงินตราต่างประเทศจากการนำเข้า 1 ดอลลาร์สหรัฐฯ หรือ 39.93 บาท จะต้องใช้ต้นทุนทรัพยากรภายในประเทศไปเท่ากับ 1.53 บาท หรืออาจกล่าวได้ว่า การผลิตด้ายฝ้ายภายในประเทศมีต้นทุนสูงกว่า

การนำเข้าจากต่างประเทศ สาเหตุที่ผลิตภัณฑ์ด้ายฝ้ายไม่มีความได้เปรียบเปรียบเทียบในการผลิต เนื่องจากปัญหาด้านต้นทุนวัตถุดิบ โดยเฉพาะใยฝ้ายซึ่งเป็นวัตถุดิบสำคัญในการผลิต นอกจากนี้ การลดกำลังการผลิตลง อันเนื่องจากภาวะความต้องการซื้อที่ลดลง มีผลให้ต้นทุนต่อหน่วยเพิ่มสูงขึ้นจากการผลิตไม่เต็มกำลังการผลิต

3. ด้ายใยประดิษฐ์ เมื่อพิจารณาต้นทุนการใช้ทรัพยากรภายในประเทศของด้ายใยประดิษฐ์ในปี พ.ศ. 2534 และ พ.ศ. 2540 พบว่า ค่า DRC ของด้ายใยประดิษฐ์ในปี พ.ศ. 2540 มีค่าเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2534 โดยมีค่าเท่ากับ 43.52 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ ในขณะที่ค่า DRC ของปี พ.ศ. 2534 มีค่าเท่ากับ 21.13 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ แต่อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาสัดส่วนระหว่างต้นทุนการใช้ทรัพยากรภายในประเทศและอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง (DRC / SER) พบว่าผลิตภัณฑ์ด้ายใยประดิษฐ์เป็นผลิตภัณฑ์สิ่งทอที่มีความได้เปรียบเปรียบเทียบทางการผลิตทั้งในปี พ.ศ. 2534 และ พ.ศ. 2540 โดยมีค่า DRC / SER เท่ากับ 0.828 และ 1.09 ในปี พ.ศ. 2534 และ พ.ศ. 2540 ตามลำดับ นั่นคือการผลิตด้ายใยประดิษฐ์ภายในประเทศทั้งในปี พ.ศ. 2534 และ พ.ศ. 2540 มีต้นทุนต่ำกว่าการนำเข้าจากต่างประเทศ

4. ผ้าฝืน ต้นทุนการใช้ทรัพยากรภายในประเทศ (DRC) ของผ้าฝืนในปี พ.ศ. 2534 เท่ากับ 21.49 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง (SER) ในปี พ.ศ. 2534 ซึ่งมีค่าเท่ากับ 25.52 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ พบว่าสัดส่วนของต้นทุนการใช้ทรัพยากรภายในประเทศต่ออัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง (DRC / SER) มีค่าเท่ากับ 0.842 ซึ่งการที่ค่า DRC / SER มีค่าน้อยกว่า 1 แสดงให้เห็นว่าในการผลิตผ้าฝืนเพื่อประหยัดเงินตราต่างประเทศจากการนำเข้า 1 ดอลลาร์สหรัฐฯ หรือ 25.52 บาท จะใช้ต้นทุนทรัพยากรภายในประเทศทั้งสิ้น 21.49 บาท หรืออาจกล่าวได้ว่า การผลิตผ้าฝืนภายในประเทศมีต้นทุนต่ำกว่าการนำเข้าจากต่างประเทศ ดังนั้นในปี พ.ศ. 2534 ผลิตภัณฑ์ผ้าฝืนจึงมีความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบทางการผลิตสำหรับในปี พ.ศ. 2540 ต้นทุนการใช้ทรัพยากรภายในประเทศของผลิตภัณฑ์ผ้าฝืน พบว่าต้นทุนการใช้ทรัพยากรการใช้ทรัพยากรภายในประเทศของผ้าฝืน มีค่าเพิ่มสูงขึ้นจากปี พ.ศ. 2534 โดยมีค่าเท่ากับ 58.30 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ และสัดส่วนของต้นทุนการใช้ทรัพยากรภายในประเทศต่ออัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง (DRC / SER) มีค่ามากกว่า 1 โดยมีค่าเท่ากับ 1.46 จากการที่ค่า DRC / SER ของผ้าฝืนมีค่ามากกว่า 1 แสดงว่าการผลิตผ้าฝืนในปี พ.ศ. 2540 ไม่มีความได้เปรียบเปรียบเทียบ เนื่องจากในการผลิตผ้าฝืนเพื่อประหยัดเงินตราต่างประเทศจากการนำเข้า 1 ดอลลาร์สหรัฐฯ หรือ 39.93 บาท จะต้องใช้ต้นทุนทรัพยากรภายในประเทศไปทั้งสิ้น 58.30 บาท หรืออาจ

กล่าวได้ว่าการผลิตผ้าฝ้ายภายในประเทศมีต้นทุนสูงกว่าการนำเข้าจากต่างประเทศ ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าการผลิตผ้าฝ้ายได้สูญเสียความได้เปรียบเปรียบเทียบทางการผลิต แต่อย่างไรก็ตามเนื่องจากผ้าฝ้ายเป็นผลิตภัณฑ์สิ่งทอที่มีความหลากหลายในแง่ของรูปแบบและคุณภาพ ดังนั้น ผลการคำนวณต้นทุนการใช้ทรัพยากรภายในประเทศของผ้าฝ้ายโดยรวมจึงไม่สามารถบ่งบอกถึงต้นทุนการใช้ทรัพยากรภายในประเทศของผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายอย่างแท้จริง

5. เครื่องนุ่งห่ม สำหรับการวิเคราะห์ต้นทุนการใช้ทรัพยากรภายในประเทศของเครื่องนุ่งห่มจะเลือกพิจารณาเฉพาะเสื้อผ้าสำเร็จรูป ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่มที่ปริมาณการผลิตและการส่งออกสูงสุด โดยมีมูลค่าการส่งออกคิดเป็นร้อยละ 70 ของมูลค่าการส่งออกสิ่งทอรวม โดยในปี พ.ศ. 2534 ต้นทุนการใช้ทรัพยากรภายในประเทศ (DRC) ของเสื้อผ้าสำเร็จรูป มีค่าเท่ากับ 14.65 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง (SER) ในปี พ.ศ. 2534 ซึ่งมีค่าเท่ากับ 25.52 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ พบว่าสัดส่วนของต้นทุนการใช้ทรัพยากรภายในประเทศต่ออัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง (DRC / SER) มีค่าเท่ากับ 0.574 ซึ่งการที่ค่า DRC / SER มีค่าน้อยกว่า 1 แสดงให้เห็นว่าในการผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปเพื่อให้ได้มาซึ่งเงินตราต่างประเทศจากการส่งออก 1 ดอลลาร์สหรัฐฯ หรือ 25.52 บาท จะใช้ต้นทุนทรัพยากรภายในประเทศทั้งสิ้นเพียง 14.65 บาท หรืออาจกล่าวได้ว่า การผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปภายในประเทศใช้ต้นทุนในการผลิตต่ำกว่าเงินตราต่างประเทศที่ได้รับจากการส่งออก ดังนั้นในปี พ.ศ. 2534 ผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าสำเร็จรูปจึงมีความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบทางการผลิต สำหรับในปี พ.ศ. 2540 ได้คำนวณต้นทุนการใช้ทรัพยากรภายในประเทศของผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าสำเร็จรูป พบว่าต้นทุนการใช้ทรัพยากรการใช้ทรัพยากรภายในประเทศของเสื้อผ้าสำเร็จรูป มีค่าเพิ่มสูงขึ้นจากปี พ.ศ. 2534 โดยมีค่าเท่ากับ 28.75 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ แต่อย่างไรก็ตามสัดส่วนของต้นทุนการใช้ทรัพยากรภายในประเทศต่ออัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง (DRC / SER) ยังมีค่าน้อยกว่า 1 โดยมีค่าเท่ากับ 0.72 จากการที่ค่า DRC / SER ของเสื้อผ้าสำเร็จรูปมีค่าน้อยกว่า 1 แสดงว่าการผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปในปี พ.ศ. 2540 มีความได้เปรียบเปรียบเทียบ เนื่องจากการในการผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปเพื่อให้ได้มาซึ่งเงินตราต่างประเทศ 1 ดอลลาร์สหรัฐฯ หรือ 39.93 บาท จะต้องใช้ต้นทุนทรัพยากรภายในประเทศไปทั้งสิ้นเพียง 28.75 บาท หรืออาจกล่าวได้ว่าการผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปภายในประเทศมีต้นทุนทางการผลิตต่ำกว่าเงินตราต่างประเทศที่ได้รับจากการส่งออก ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าการผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปมีความได้เปรียบเปรียบเทียบทางการผลิต

แต่อย่างไรก็ตามเนื่องจากผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่มเป็นเป็นผลิตภัณฑ์สิ่งทอที่มีความหลากหลายค่อนข้างมากเช่นเดียวกับผ้าฝืน ผลการคำนวณต้นทุนการใช้ทรัพยากรภายในประเทศของผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่มโดยรวมจึงไม่สามารถบ่งบอกถึงต้นทุนการใช้ทรัพยากรภายในประเทศของผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่มได้อย่างแท้จริง ดังนั้นในการศึกษาคั้งนี้จึงแยกพิจารณาผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่มเป็นผลิตภัณฑ์ย่อย อันประกอบด้วย เสื้อผ้าเด็กเล็ก เสื้อเชิ้ตของผู้ชายทำจากผ้าดก เสื้อโอเวอร์โค้ด และเครื่องยกทรง รัตทรง ซึ่งผลิตภัณฑ์ทั้ง 4 ประเภทนี้เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีความสำคัญทางการส่งออก และมีมูลค่าการส่งออกเป็นสัดส่วนที่สูงเมื่อเปรียบเทียบกับมูลค่าการส่งออกเครื่องนุ่งห่มรวม (ตารางที่ 5.2)

- **เสื้อผ้าเด็กเล็ก** ในปี พ.ศ. 2540 ผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าเด็กเล็กมีค่า DRC เท่ากับ 23.30 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2537 ซึ่งมีค่า DRC เท่ากับ 14.18 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ หรืออาจกล่าวได้ว่า ในการผลิตเสื้อผ้าเด็กเล็กเพื่อให้ได้มาซึ่งเงินตราต่างประเทศ 1 ดอลลาร์สหรัฐ ต้องใช้ต้นทุนทรัพยากรภายในประเทศเพิ่มสูงขึ้น จาก 14.18 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐในปี พ.ศ. 2537 เป็น 23.30 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐในปี พ.ศ. 2540 และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง พบว่า ค่า DRC / SER ของผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าเด็กเล็กในปี พ.ศ. 2540 มีค่าเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2537 โดยมีค่าเท่ากับ 0.58 ในขณะที่ค่า DRC / SER ในปี พ.ศ. 2537 มีค่าเท่ากับ 0.52 แต่อย่างไรก็ตามการผลิตเสื้อผ้าเด็กเล็กก็ยังคงมีความได้เปรียบเปรียบ

ตารางที่ 5.2 ต้นทุนการใช้ทรัพยากรภายในประเทศ (DRC) ของผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่มแต่ละประเภท ในปี พ.ศ. 2537 และ พ.ศ. 2540

ผลิตภัณฑ์	พ.ศ. 2537		พ.ศ. 2540	
	DRC	DRC / SER ¹	DRC	DRC / SER ²
1. เสื้อผ้าเด็กเล็ก	14.18	0.52	23.30	0.58
2. เสื้อเชิ้ตผู้ชายทำจากผ้าดก	15.03	0.55	24.31	0.61
3. เสื้อโอเวอร์โค้ด	12.53	0.46	33.87	0.85
4. เครื่องยกทรง รัตทรง	16.04	0.59	25.18	0.63

¹ SER ปี พ.ศ. 2537 เท่ากับ 27.38

² SER ปี พ.ศ. 2540 เท่ากับ 39.93

เทียบทางการผลิต หรืออาจกล่าวได้ว่าในการผลิตเสื้อผ้าเด็กเล็กภายในประเทศใช้ต้นทุนในการผลิตต่ำกว่าเงินตราต่างประเทศที่ได้รับจากการส่งออก

- **เสื้อเชิ้ตผู้ชาย** ในปี พ.ศ. 2540 ผลิตภัณฑ์เสื้อเชิ้ตผู้ชายมีค่า DRC เท่ากับ 24.31 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2537 ซึ่งมีค่า DRC เท่ากับ 15.03 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ หรืออาจกล่าวได้ว่าในการผลิตเสื้อเชิ้ตผู้ชายภายในประเทศเพื่อให้ได้มาซึ่งเงินตราต่างประเทศ 1 ดอลลาร์สหรัฐ ต้องใช้ต้นทุนทรัพยากรภายในประเทศเพิ่มสูงขึ้น จาก 15.03 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐในปี พ.ศ. 2537 เป็น 24.31 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐในปี พ.ศ. 2540 และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง พบว่า ค่า DRC / SER ของผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าเด็กเล็กในปี พ.ศ. 2540 มีค่าเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2537 โดยมีค่าเท่ากับ 0.61 ในขณะที่ค่า DRC / SER ในปี พ.ศ. 2537 มีค่าเท่ากับ 0.55 แต่อย่างไรก็ตามการผลิตเสื้อเชิ้ตผู้ชายของไทยก็ยังคงมีความได้เปรียบเปรียบเทียบทางการผลิต หรืออาจกล่าวได้ว่าในการผลิตเสื้อเชิ้ตผู้ชายภายในประเทศใช้ต้นทุนในการผลิตต่ำกว่าเงินตราต่างประเทศที่ได้รับจากการส่งออก

- **เสื้อโหวเวอร์โค้ด** ในปี พ.ศ. 2537 ผลิตภัณฑ์เสื้อโหวเวอร์โค้ด มีค่า DRC เท่ากับ 12.53 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ ในขณะที่ค่า DRC ของเสื้อโหวเวอร์โค้ด เสื้อในปี พ.ศ. 2540 มีค่าเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2537 โดยมีค่า DRC เท่ากับ 33.87 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ หรืออาจกล่าวได้ว่า ในการผลิตเสื้อโหวเวอร์โค้ด เพื่อให้ได้มาซึ่งเงินตราต่างประเทศ 1 ดอลลาร์สหรัฐ ต้องใช้ต้นทุนทรัพยากรภายในประเทศเพิ่มสูงขึ้น จาก 12.53 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐในปี พ.ศ. 2537 เป็น 33.87 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐในปี พ.ศ. 2540 และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง พบว่า ค่า DRC / SER ของผลิตภัณฑ์เสื้อโหวเวอร์โค้ด ในปี พ.ศ. 2540 พบว่ามีค่าเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2537 โดยมีค่าเท่ากับ 0.85 ในขณะที่ค่า DRC / SER ในปี พ.ศ. 2537 มีค่าเท่ากับ 0.46 แต่อย่างไรก็ตามการผลิตเสื้อโหวเวอร์โค้ด ภายในประเทศทั้งในปี พ.ศ. 2537 และปี พ.ศ. 2540 ใช้ต้นทุนในการผลิตต่ำกว่าเงินตราต่างประเทศที่ได้รับจากการส่งออก หรืออาจกล่าวได้ว่าการผลิตเสื้อโหวเวอร์โค้ดของไทยมีความได้เปรียบเปรียบเทียบทางการผลิต

- **เครื่องยกทรง รัดทรง** ในปี พ.ศ. 2537 ผลิตภัณฑ์เครื่องยกทรง รัดทรง มีค่า DRC เท่ากับ 16.04 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ ในขณะที่ค่า DRC ของเครื่องยกทรง รัดทรง ในปี พ.ศ. 2540 มีค่าเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2537 โดยมีค่า DRC เท่ากับ 25.18 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ หรืออาจกล่าวได้ว่า ในการผลิตเครื่องยกทรง รัดทรง เพื่อให้ได้มาซึ่งเงินตราต่างประเทศ 1 ดอลลาร์สหรัฐ ต้องใช้

ต้นทุนทรัพยากรภายในประเทศเพิ่มสูงขึ้น จาก 16.04 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐในปี พ.ศ. 2537 เป็น 25.18 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐในปี พ.ศ. 2540 และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง พบว่า ค่า DRC / SER ของผลิตภัณฑ์เครื่องยกทรง รัศทรง ในปี พ.ศ. 2540 พบว่ามีค่าเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2537 โดยมีค่าเท่ากับ 0.63 ในขณะที่ค่า DRC / SER ในปี พ.ศ. 2537 มีค่าเท่ากับ 0.59 แต่อย่างไรก็ตามการผลิตเครื่องยกทรง รัศทรงภายในประเทศทั้งในปี พ.ศ. 2537 และปี พ.ศ. 2540 ใช้ต้นทุนในการผลิตต่ำกว่าเงินตราต่างประเทศที่ได้รับจากการส่งออก หรืออาจกล่าวได้ว่าการผลิตเครื่องยกทรง รัศทรง ทั้งในปี พ.ศ. 2537 และ พ.ศ. 2540 มีความได้เปรียบเปรียบเทียบทางการผลิต

จากบทที่ 4 ซึ่งได้กล่าวถึงโครงสร้างการส่งออกผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่มของไทย จะเห็นได้ว่าในปี พ.ศ. 2540 ผลิตภัณฑ์เสื้อโอเวอร์โค้ด เสื้อแจ็กเก็ต และ เครื่องยกทรง รัศทรง มีมูลค่าการส่งออกลดลงจากปี พ.ศ. 2537 โดยเสื้อโอเวอร์โค้ดมีมูลค่าการส่งออกลดลงจาก 211.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐในปี พ.ศ. 2537 เป็น 169.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐในปี พ.ศ. 2540 และเสื้อโอเวอร์โค้ดมีมูลค่าการส่งออกลดลงจาก 126.0 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เป็น 94.4 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในขณะที่เสื้อผ้าเด็กเล็ก และเสื้อเชิ้ตผู้ชายกลับมีมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2537 โดยเสื้อผ้าเด็กเล็กมีมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นจาก 229.6 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เป็น 250.0 ล้านดอลลาร์สหรัฐในปี พ.ศ. 2540 และเสื้อเชิ้ตผู้ชายมีมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นจาก 222.6 ล้านดอลลาร์สหรัฐในปี พ.ศ. 2537 เป็น 287.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐในปี พ.ศ. 2540 แต่อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาส่วนแบ่งการตลาดของผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่มของไทยทั้งสี่ผลิตภัณฑ์ ในตลาดส่งออกสำคัญ ได้แก่ ตลาดสหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป และตลาดประเทศญี่ปุ่น พบว่า มีสัดส่วนลดลงจากปี พ.ศ. 2537 โดยเฉพาะในตลาดสหภาพยุโรป และตลาดญี่ปุ่น อันเนื่องมาจากในปัจจุบันผู้บริโภคในสหภาพยุโรปให้ความสำคัญด้านราคาสินค้าเพิ่มมากขึ้น จึงเป็นผลให้ผู้นำเข้ามีความต้องการในการนำเข้าสินค้านี้เพิ่มมากขึ้น รวมถึงความต้องการในการลดต้นทุนดำเนินงานและความเสี่ยงทางการค้าในการส่งมอบสินค้า ดังนั้นกลุ่มประเทศที่มีต้นทุนค่าแรงงานและต้นทุนวัตถุดิบต่ำ และประเทศที่มีอาณาเขตใกล้เคียงกับสหภาพยุโรป และต้นทุนค่าแรงงานยังจัดว่าต่ำ ดังเช่น ประเทศญี่ปุ่น ไอร์แลนด์ และตุรกี เป็นต้น มีส่วนแบ่งตลาดผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่มในสหภาพยุโรปเพิ่มมากขึ้น

ในกรณีของประเทศญี่ปุ่น เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจที่ถดถอยในช่วงที่ผ่านมา จึงเป็นผลให้พฤติกรรมผู้บริโภคเปลี่ยนแปลงไป โดยมีความต้องการสินค้านี้เพิ่มมากขึ้น จึงมีความ

ต้องการนำเข้าเครื่องนุ่งห่มจากต่างประเทศมากขึ้น โดยเฉพาะจากประเทศจีน และเวียดนาม ทำให้ส่วนแบ่งตลาดผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่มของประเทศทั้งสองมีสัดส่วนเพิ่มสูงขึ้น

สำหรับผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่มของไทย แม้ว่าในปี พ.ศ. 2540 จะยังคงมีความได้เปรียบเปรียบเทียบทางการผลิตก็ตาม แต่ต้นทุนในการผลิตเพื่อให้ได้มาซึ่งเงินตราต่างประเทศ

1 ดอลลาร์สหรัฐก็ปรับเพิ่มสูงขึ้นจากปี พ.ศ. 2537 แต่ถึงกระนั้นก็ตามในการที่จะกล่าวว่าการปรับเพิ่มสูงขึ้นของต้นทุนการใช้ทรัพยากรภายในประเทศเป็นสาเหตุสำคัญในการเปลี่ยนทางโครงสร้างของอุตสาหกรรมสิ่งทอที่เกิดขึ้นนั้น จำเป็นต้องพิจารณาเปรียบเทียบกับ การเปลี่ยนแปลงในต้นทุนการใช้ทรัพยากรภายในประเทศของประเทศคู่แข่งสำคัญ เนื่องจากข้อจำกัดด้านข้อมูลต้นทุนการผลิตของประเทศคู่แข่ง จึงเป็นการยากที่จะคำนวณต้นทุนการใช้ทรัพยากรภายในประเทศของประเทศคู่แข่งได้ ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้จึงพิจารณาเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตระหว่างประเทศไทยกับประเทศคู่แข่งสำคัญ โดยเฉพาะประเทศคู่แข่งจากกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา ซึ่งมีลักษณะสินค้าและเน้นการแข่งขันด้านราคาเป็นสำคัญเช่นเดียวกับประเทศไทยใน 3 ตลาดหลัก ได้แก่ ตลาดสหรัฐอเมริกา ตลาดสหภาพยุโรป และตลาดญี่ปุ่น

จากตารางที่ 5.3 พบว่าต้นทุนการผลิตผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่ม โดยพิจารณาจากค่าใช้จ่ายรวมต่อหนึ่งหน่วยมาตรฐานต่อหนึ่งชั่วโมง (Total cost per SAH) ของไทยมีค่าเท่ากับ 8.48 โกลด์เดียวกับประเทศอินโดนีเซีย ซึ่งมีค่าเท่ากับ 8.4 ในขณะที่เดียวกันก็มีค่าต่ำกว่าประเทศมาเลเซีย และอินเดีย อันเนื่องมาจากประเทศเหล่านี้มีค่าใช้จ่ายทั้งในด้านแรงงานและค่าใช้จ่ายด้านโลจิสติกส์การผลิตสูงกว่าไทย ในขณะที่ประเทศอินเดีย แม้ว่าจะมีค่าใช้จ่ายทางการผลิตต่ำกว่าไทย แต่ประสิทธิภาพทางการผลิตของอินเดียมีค่าต่ำที่สุด โดยมีค่าเพียงร้อยละ 40 ของระดับมาตรฐาน แต่เมื่อพิจารณากับประเทศจีน พบว่า ค่าใช้จ่ายรวมต่อหนึ่งหน่วยงานมาตรฐานต่อหนึ่งชั่วโมงของไทยมีค่าสูงกว่าประเทศจีน ซึ่งมีค่าเท่ากับ 5.99 เนื่องจากค่าใช้จ่ายทางการผลิตทั้งด้านแรงงานและโลจิสติกส์การผลิตของไทยมีค่าสูงกว่าประเทศจีนมาก ในขณะที่ประสิทธิภาพการผลิตของจีนมีค่าสูงกว่าไทย โดยมีค่าถึงร้อยละ 75 และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับประเทศในกลุ่มอเมริกาใต้ อันได้แก่ ประเทศคอสตาริกา สาธารณรัฐโดมินิกัน กัวเตมาลา และเม็กซิโก พบว่าค่าใช้จ่ายรวมต่อหนึ่งหน่วยงานมาตรฐานต่อหนึ่งชั่วโมงของไทยมีค่าใกล้เคียงกับประเทศในกลุ่มอเมริกาใต้ แต่อย่างไรก็ตามประสิทธิภาพการผลิตของไทยยังมีค่าต่ำกว่าประเทศในกลุ่มนี้ ซึ่งมีค่าอยู่ในช่วงระหว่างร้อยละ 70 – 75 ขณะที่ประสิทธิภาพการผลิตของไทยมีค่าเท่ากับร้อยละ 65 (ตารางที่ 5.4)

ตารางที่ 5.3 ต้นทุนการผลิตผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่มของไทยกับประเทศคู่แข่งสำคัญในทวีปเอเชีย

	ไทย	อินเดีย	มาเลเซีย	อินโดนีเซีย	จีน
Productivity (%)	65	40	65	50	75
¹ Average hourly wage (include incentive) : USS / hour	0.92	0.60	1.35	0.39	0.43
² Social costs : USS / hour	1.06	0.69	1.59	0.48	0.47
³ Overhead costs per attended hour : USS / hour	0.83	0.64	0.77	0.66	0.63
⁴ Total cost per SAH : USS / SAH	8.48	10.50	9.23	8.40	5.99

¹ Average hourly wage (include incentive) หมายถึงค่าแรงโดยเฉลี่ยต่อชั่วโมงโดยนับรวมค่าจ้างพิเศษในลักษณะเงินล่อใจในการทำงาน

²Social costs หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่นายจ้างต้องจ่ายเพิ่มเติมให้กับรัฐ เช่น เงินสมทบเงินกองทุนเงินทดแทน เงินสมทบประกันสังคม เป็นต้น

³Overhead costs per attended hour หมายถึง ใลหุ้ยการผลิตต่อชั่วโมงการทำงาน

⁴ Total cost per SAH (SAH : Standard allowed hour) หมายถึง ค่าใช้จ่ายรวมต่อหนึ่งหน่วยงานมาตรฐานต่อหนึ่งชั่วโมง

ที่มา : KURT SALMON ASSOCIATES , INC.

ตารางที่ 5.4 ต้นทุนการผลิตเครื่องนุ่งห่มของไทยกับประเทศคู่แข่งสำคัญในทวีปอเมริกาใต้

	ไทย	คอสตาริกา	สาธารณรัฐโดมินิกัน	กัวเตมาลา	เม็กซิโก
Productivity (%)	65	75	70	70	70
¹ Average hourly wage (include incentive) : US\$ / hour	0.92	1.04	0.75	0.42	0.48
² Social costs : US\$ / hour	1.06	1.55	1.00	0.59	0.79
³ Overhead costs per attended hour : US\$ / hour	0.83	1.00	0.86	0.73	0.66
⁴ Total cost per SAH : US\$ / SAH	8.48	8.94	8.71	7.71	7.64

¹ Average hourly wage (include incentive) หมายถึงค่าแรงโดยเฉลี่ยต่อชั่วโมงโดยนับรวมค่าจ้างพิเศษในลักษณะเงินล่อใจในการทำงาน

²Social costs หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่นายจ้างต้องจ่ายเพิ่มเติมให้กับรัฐ เช่น เงินสมทบเงินกองทุนเงินทดแทน เงินสมทบประกันสังคม เป็นต้น

³Overhead costs per attended hour หมายถึง ใ้หุ่ยการผลิตต่อชั่วโมงการทำงาน

⁴ Total cost per SAH (SAH : Standard allowed hour) หมายถึง ค่าใช้จ่ายรวมต่อหนึ่งหน่วยงานมาตรฐานต่อหนึ่งชั่วโมง

ที่มา : KURT SALMON ASSOCIATES , INC.

เนื่องจากต้นทุนวัตถุดิบและต้นทุนแรงงานเป็นต้นทุนที่มีสัดส่วนสูงที่สุดในการผลิตผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่ม โดยต้นทุนวัตถุดิบมีสัดส่วนประมาณร้อยละ 60 และต้นทุนแรงงานมีสัดส่วนประมาณร้อยละ 12 ของต้นทุนการผลิตในผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่มรวม ดังนั้นในการศึกษาคั้งนี้จึงพิจารณาเปรียบเทียบเฉพาะต้นทุนวัตถุดิบและต้นทุนแรงงาน

• ต้นทุนวัตถุดิบ

ผลิตเส้นด้ายฝ้าย ซึ่งต้องพึ่งพาวัตถุดิบจากต่างประเทศเกือบทั้งหมด เนื่องจากวัตถุดิบที่ผลิตภายในประเทศมีไม่เพียงพอับความต้องการใช้ และลักษณะคุณภาพของวัตถุดิบที่ไม่ตรงตามความต้องการใช้ของผู้ผลิตในขั้นต่อไป สำหรับอุตสาหกรรมด้ายเส้นใยประดิษฐ์ อุตสาหกรรมผ้าฝ้าย นั้นถึงแม้ในปัจจุบันจะสามารถผลิตได้เพียงพอับความต้องการของผู้ใช้ในแง่ปริมาณก็ตาม แต่ในแง่คุณภาพยังไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้ได้ ดังนั้นการพึ่งพาวัตถุดิบจากต่างประเทศจึงยังคงมีอยู่ โดยเฉพาะในกรณีที่อุตสาหกรรมสิ่งทอไม่สามารถพึ่งพากันได้อย่างเป็นระบบ กล่าวคือ ในการผลิตผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่มชนิดใหม่ที่กำลังเป็นที่นิยมของตลาด อุตสาหกรรมขั้นกลางและขั้นต้นจำเป็นต้องพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้ผลิตในขั้นต่อไป ซึ่งต้องใช้เวลาในการพัฒนาวัตถุดิบเพื่อป้อนให้แก่อุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม เป็นผลให้ผู้ผลิตในแต่ละขั้น รวมทั้งอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มภายในประเทศเปลี่ยนไปซื้อวัตถุดิบจากต่างประเทศแทน

จากการที่อัตราภาษีนำเข้าของไทยอยู่ในระดับสูงเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่ง โดยเฉพาะวัตถุดิบในอุตสาหกรรมเส้นใยประดิษฐ์ เนื่องจากนโยบายของรัฐบาลที่ต้องการปกป้องอุตสาหกรรมปิโตเคมี ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมที่เกิดขึ้นใหม่ ในขณะที่ประเทศอินโดนีเซีย มาเลเซีย และสิงคโปร์ ไม่มีการเก็บภาษีนำเข้า ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตในอุตสาหกรรมเส้นใยประดิษฐ์สูงขึ้น และส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมขั้นกลางและขั้นปลายให้เพิ่มสูงขึ้นตามไปด้วย เช่นเดียวกับอุตสาหกรรมฟอก ย้อม พิมพ์ และแต่งสำเร็จ ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมที่ต้องพึ่งพาการนำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศ และประสบปัญหาภาษีนำเข้าวัตถุดิบสูงเช่นเดียวกับอุตสาหกรรมเส้นใยประดิษฐ์ ดังเช่นในกรณีของการนำเข้าสีย้อม ซึ่งประเทศเก็บภาษีนำเข้าสีย้อมในอัตราร้อยละ 10 ขณะที่ประเทศคู่แข่ง ดังเช่น ประเทศอินโดนีเซีย เก็บภาษีนำเข้าเพียงร้อยละ 0-5 และประเทศมาเลเซียมีการเก็บภาษีนำเข้าในอัตราที่น้อยมากเช่นกัน ส่วนสารเคมีประเทศไทยเก็บภาษีนำเข้าในอัตราร้อยละ 10-30 ขณะที่ประเทศอินโดนีเซียมีการเก็บภาษีนำเข้าในอัตราร้อยละ 5-10 เท่านั้น ทำให้ต้นทุนการฟอก ย้อม พิมพ์ และแต่งสำเร็จของประเทศไทยสูงกว่าประเทศคู่แข่ง และเมื่อพิจารณาอัตราภาษีนำเข้าผลิตภัณฑ์สิ่งทอของไทย ทั้งผลิตภัณฑ์ขั้นต้นและขั้นกลาง ได้แก่ เส้นใยฝ้าย เส้นใยประดิษฐ์ ด้ายฝ้าย ด้ายใยประดิษฐ์ และผ้าฝ้าย เปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่งในกลุ่มประเทศอาเซียน พบว่าอัตราภาษีนำเข้าผลิตภัณฑ์สิ่งทอของไทยมีค่าใกล้เคียงกับประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศเวียดนาม

นาม แต่มีค่าสูงกว่าประเทศอินโดนีเซีย และมาเลเซีย ในเกือบทุกผลิตภัณฑ์ (ตารางที่ 5.5)

ตารางที่ 5.5 อัตราภาชนะนำเข้าผลิตภัณฑ์สิ่งทอของไทยและประเทศต่างๆ ในอาเซียน

หน่วย : ร้อยละ

ประเทศ	เส้นใยฝ้าย	เส้นใย ประดิษฐ์	ด้ายฝ้าย	ด้ายใยประดิษฐ์	ผ้าผืน
ไทย	1	20 - 25	20	20 - 25	10 - 40
บรูไน	0	0	20	0	0 - 5
อินโดนีเซีย	0 - 5	0 - 10	15 - 20	5 - 20	30
มาเลเซีย	3.75	10 - 20	5	5	3.75 - 5
ฟิลิปปินส์	5	3 - 30	20 - 30	20 - 30	20 - 30
สิงคโปร์	0	0	0	0	0
เวียดนาม	0 - 10	0 - 10	20 - 40	20 - 40	20 - 40

ที่มา : กองเศรษฐกิจอาเซียน กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์

อ้างโดย : สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาแห่งประเทศไทย

จากการศึกษาความได้เปรียบเทียบความได้เปรียบเปรียบเทียบของอุตสาหกรรมสิ่งทอ โดยการวิเคราะห์ต้นทุนการใช้ทรัพยากรภายในประเทศ (DRC) จะเห็นได้ว่าผลิตภัณฑ์สิ่งทอขั้นต้นและขั้นกลางของไทย นั้นมีค่า DRC / SER มากกว่า 1 ทุกผลิตภัณฑ์ กล่าวคือในการผลิตผลิตภัณฑ์สิ่งทอภายในประเทศต้องใช้ต้นทุนทรัพยากรภายในประเทศมากกว่าเงินตราต่างประเทศที่ประหยัดได้จากการนำเข้าสินค้านั้นจากต่างประเทศ 1 ดอลลาร์สหรัฐ หรือในการผลิตผลิตภัณฑ์สิ่งทอภายในประเทศต้องใช้ต้นทุนสูงกว่าการนำเข้าสินค้านั้นจากต่างประเทศ แต่จากการที่อัตราภาชนะนำเข้าสิ่งทอของไทยอยู่ในระดับสูงเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่ง อันเป็นผลมาจากนโยบายของรัฐในการคุ้มครองอุตสาหกรรม ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตในผลิตภัณฑ์สิ่งทอ โดยเฉพาะเครื่องนุ่งห่มสูงกว่าประเทศคู่แข่ง

อย่างไรก็ตามในปี พ.ศ. 2538 และ พ.ศ. 2540 รัฐบาลได้ปรับลดอัตราภาษีนำเข้าสิ่งทอ โดยได้ปรับลดอัตราภาษีนำเข้าเส้นใยประดิษฐ์จากร้อยละ 30 ในปี พ.ศ. 2537 เป็นร้อยละ 20 และ ร้อยละ 10 ในปี พ.ศ. 2538 และ พ.ศ. 2540 ตามลำดับ อัตราภาษีนำเข้าเส้นด้ายจากร้อยละ 30 ในปี พ.ศ. 2537 เป็นร้อยละ 20 และ ร้อยละ 10 ในปี พ.ศ. 2538 และ พ.ศ. 2540 ตามลำดับ และปรับลดอัตราภาษีนำเข้าผ้าผืนจากร้อยละ 60 ในปี พ.ศ. 2537 เป็นร้อยละ 45 ในปี พ.ศ. 2538 และ ร้อยละ 30 ในปี พ.ศ. 2540 แต่แม้ว่าการปรับโครงสร้างภาษีนำเข้าสิ่งทอของไทยในปี พ.ศ. 2538 และ ปี พ.ศ. 2540 จะมีส่วนทำให้ต้นทุนการผลิตลดลงก็ตาม แต่จากโครงสร้างภาษีนำเข้าผลิตภัณฑ์สิ่งทอมีอัตราที่หลากหลายแตกต่างกัน ส่งผลกระทบต่อผู้ส่งออกจากการเรียกเก็บภาษีที่หลากหลาย นอกจากนี้การแยกสินค้าตามพิกัดอัตราภาษีศุลกากรมีรายละเอียดไม่ชัดเจน จึงเป็นช่องทางให้เจ้าหน้าที่ของรัฐแสวงหาผลประโยชน์จากการตีความพิกัดอัตราภาษีศุลกากร เป็นผลให้ผู้ประกอบการต้องเสียเวลาอย่างน้อย 2 -3 วัน และเสียค่าใช้จ่ายในการนำวัตถุดิบมาทำการผลิตเพิ่มขึ้น และทำให้ต้องเผชิญกับความเสี่ยงในการผลิตสินค้าให้ทันกับเวลาส่งมอบ ในขณะที่ประเทศคู่แข่งอย่างประเทศจีน ใช้เวลาในการนำเข้าวัตถุดิบไม่ถึง 1 วัน ความหลากหลายของภาษีนำเข้า ทำให้มีเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้าสินค้าเป็นจำนวนมาก จึงเกิดความเสี่ยงจากการสูญหายของเอกสาร และทำให้การขอคืนภาษีนำเข้าแต่ละรายการต้องใช้เวลาเฉลี่ยประมาณ 6 -12 เดือน จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการในผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าสำเร็จรูป พบว่าได้ประเมินค่าใช้จ่ายในธุรกรรมเหล่านี้ไว้ประมาณร้อยละ 12 ของราคาสินค้าส่งออก ขณะที่ประเทศจีน มีต้นทุนในธุรกรรมเหล่านี้ประมาณร้อยละ 6 ของสินค้าที่ส่งออก ดังนั้นโครงสร้างภาษีนำเข้าในปัจจุบันจึงเสมือนเป็นการสร้างภาระให้กับผู้ประกอบการในรูปภาษีแฝงร้อยละ 12

- ต้นทุนแรงงาน

อุตสาหกรรมสิ่งทอจัดได้ว่าเป็นอุตสาหกรรมที่มีการใช้แรงงานในการผลิตจำนวนมาก โดยเฉพาะอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมที่มีการใช้แรงงานมากที่สุด คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 60 -70 ของการจ้างงานในอุตสาหกรรมสิ่งทอรวม ดังนั้นต้นทุนแรงงานจึงเป็นต้นทุนการผลิตที่สำคัญในอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม จากตารางที่ 5.6 ซึ่งแสดงสัดส่วนต้นทุนค่าจ้างแรงงานและค่าตอบแทนอื่นๆต่อต้นทุนที่ใช้ไปเพื่อการผลิตและการจำหน่ายสินค้าจำแนกตามอุตสาหกรรม จะเห็นได้ว่าหมวดการผลิตสิ่งทอ สิ่งถักและเครื่องแต่งกาย มีสัดส่วนต้นทุนค่าจ้างแรงงานต่อต้นทุนการผลิตรวมสูงถึง ร้อยละ 18.1 โดยการผลิตเครื่องแต่งการมีสัดส่วนต้นทุนแรงงานสูงถึง ร้อยละ

19.4 ในขณะที่การผลิตสิ่งทอ สิ่งถักมีสัดส่วนต้นทุนแรงงานร้อยละ 15.2 ของต้นทุนการผลิตรวม

จากการทำการสำรวจและคำนวณผลของฝ่ายสถิติแรงงาน กระทรวงแรงงาน พบว่า ลูกจ้างในการผลิตสิ่งทอ สิ่งถัก และเครื่องแต่งกาย มีผลิตภาพการผลิตของแรงงานเฉลี่ยต่อหนึ่งชั่วโมงการทำงาน เท่ากับ 31 – 40 บาทต่อชั่วโมง ซึ่งนับว่ามีผลิตภาพการผลิตของแรงงานต่ำ ในขณะที่อุตสาหกรรมที่เน้นการใช้แรงงานในการผลิตเช่นเดียวกับอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม อย่างเช่นอุตสาหกรรมไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้ และอุตสาหกรรมเครื่องเรือน มีผลิตภาพทางการผลิตของแรงงานมากกว่า คือ 51 – 100 บาทต่อชั่วโมง และ 41 – 50 บาทต่อชั่วโมง ตามลำดับ สำหรับอุตสาหกรรมที่มีผลิตภาพการผลิตของแรงงานสูง เป็นอุตสาหกรรมทุนและเทคโนโลยีสูงในการผลิต ดังเช่น อุตสาหกรรมโรงกลั่นน้ำมันปิโตรเลียม การผลิตผลิตภัณฑ์เคมีจากน้ำมันปิโตรเลียม และอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์แร่โลหะ เป็นต้น (ตารางที่ 5.7) ในขณะที่การขึ้นอัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาเพิ่มขึ้นอย่างไม่เป็นระบบและไม่มีความแน่นอน กล่าวคือ ในปี พ.ศ. 2532 มีการปรับอัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำถึง 2 ครั้ง คือปรับจาก 76 บาทต่อวัน ในเดือนมกราคม เป็น 78 บาทต่อวันในเดือนเมษายน และในปีต่อๆมาก็มีการปรับอัตราค่าจ้างเพิ่มขึ้นทุกปี ในเดือนเมษายน จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2541 อัตราค่าจ้างได้ปรับเพิ่มขึ้นมาอยู่ที่ 162 บาทต่อวัน (นุซาดา ,2541 : 45) สำหรับในอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มกล่าวได้ว่า การปรับเพิ่มขึ้นของค่าจ้างแรงงานแรงงานไม่สอดคล้องกับการเพิ่มขึ้นของผลิตภาพแรงงาน

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบอัตราค่าจ้างแรงงานของไทยกับประเทศคู่แข่งที่สำคัญ พบว่าประเทศไทยมีอัตราค่าจ้างแรงงานสูงกว่าประเทศฟิลิปปินส์ อินเดีย จีน อินโดนีเซีย ในขณะที่เดียวกันอัตราการเพิ่มขึ้นของค่าจ้างแรงงานของไทยก็สูงกว่าประเทศเหล่านี้ด้วย (ตารางที่ 5.8) ซึ่งส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มโดยตรง เนื่องจากเป็นอุตสาหกรรมที่มีการใช้แรงงานมากในการผลิต และการปรับเพิ่มขึ้นของอัตราค่าจ้างแรงงานที่ไม่สอดคล้องกับการเพิ่มขึ้นของประสิทธิภาพแรงงาน ทำให้ศักยภาพในการแข่งขันของอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มไทยลดลง

ตารางที่ 5.6 สัดส่วนต้นทุนด้านแรงงานต่อต้นทุนที่ใช้ไปเพื่อการผลิตและการจำหน่ายจำแนกตาม
หมวดอุตสาหกรรม

อุตสาหกรรม	ต้นทุนการผลิต ¹ และจำหน่าย (ล้านบาท/แห่ง)	ค่าจ้างแรงงาน (ล้านบาท/แห่ง)	สัดส่วน (ร้อยละ)
หมวดการผลิตอาหาร เครื่องดื่ม ยาสูบ	698.341	53.418	7.6
หมวดการผลิตสิ่งทอ สิ่งถัก และเครื่องแต่ง กาย	107.806	19.524	18.1
การผลิตสิ่งทอ สิ่งถัก	130.124	19.745	15.2
การผลิตเครื่องแต่งกาย	89.622	17.408	19.4
หมวดการผลิตไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้	104.702	19.184	18.3
หมวดการผลิตกระดาษและผลิตภัณฑ์ กระดาษ	369.666	30.512	8.3
หมวดการผลิตเคมีภัณฑ์ น้ำมันปิโตรเลียม ยางพลาสติก	946.532	35.579	3.8
หมวดการผลิตผลิตภัณฑ์จากแร่โลหะ ยกเว้นผลิตภัณฑ์จากน้ำมันปิโตรเลียม และถ่านหิน	872.477	89.967	10.3
หมวดอุตสาหกรรมโลหะขั้นมูลฐาน	407.028	35.138	8.6
เฉลี่ย	454.823	31.739	7.0

¹ ต้นทุนการผลิต ประกอบด้วย ต้นทุนการผลิต ต้นทุนที่ซื้อมาขายไป สินค้าคงเหลือสุทธิ และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

ที่มา : ฝ่ายสถิติแรงงาน กองวิชาการและแผนงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

ตารางที่ 5.7 ระดับผลิตภาพแรงงานเฉลี่ยต่อ 1 ชั่วโมงการทำงานของลูกจ้างในอุตสาหกรรมต่างๆ

หน่วย : บาท / ชั่วโมง

อุตสาหกรรม	ระดับผลิตภาพแรงงาน							
	<20	20-30	31-40	41-50	51-100	101-200	201-400	>400
การผลิตอาหาร								
การผลิตเครื่องดื่ม								
การผลิตสิ่งทอ สิ่งถัก								
การผลิตเครื่องแต่งกาย								
การผลิตหนังสือพิมพ์								
การผลิตรองเท้า								
การผลิตไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้								
การผลิตกระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษ								
การผลิตเคมีภัณฑ์								
การผลิตน้ำมันปิโตรเลียม								
การผลิตผลิตภัณฑ์ยางพลาสติก								
การผลิตผลิตภัณฑ์จากแร่โลหะ								
อุตสาหกรรมโลหะขั้นมูลฐาน								

¹ วิธีการอ่านค่า ถ้าตกอยู่ในช่วงใด แสดงว่า แรงงานในอุตสาหกรรมนั้นมีระดับผลิตภาพตามช่วงที่ปรากฏ เช่นอุตสาหกรรมการผลิตอาหารมีผลิตภาพแรงงาน 51 – 100 บาท / ชั่วโมง

ที่มา : ฝ่ายสถิติแรงงาน กองวิชาการและแผนงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

ตารางที่ 5.8 อัตราค่าจ้างโดยเปรียบเทียบของประเทศไทยกับประเทศคู่แข่งสำคัญ

หน่วย : ดอลลาร์สหรัฐต่อวัน

ปี	จีน	ฮ่องกง	อินเดีย	อินโดนีเซีย	เกาหลีใต้	มาเลเซีย	เม็กซิโก	ฟิลิปปินส์	ไทย
2530	1.53	15.33	3.09	1.63	18.78	11.61	4.71	0.72	2.93
2531	1.84	17.56	2.82	1.67	25.56	10.54	9.47	0.84	2.93
2532	1.63	20.18	2.28	1.77	29.52	10.53	10.00	0.95	3.04
2533	1.53	23.11	2.67	1.85	32.34	11.28	11.41	0.90	3.56
2534	1.62	25.83	1.96	1.79	35.76	12.18	13.55	1.13	3.96
2535	1.76	18.34	2.02	1.75	40.49	14.03	16.43	1.43	4.51
2536	2.26	27.57	1.77	1.77	43.23	14.49	18.55	1.54	4.89
2537	9.95	34.59	1.85	2.43	48.43	16.23	12.02	2.08	5.38
2538	2.39	36.04	1.73	2.51	55.28	17.56	9.53	2.31	5.76
2539	2.62	37.67	1.77	3.11	57.40	18.85	10.52	2.75	6.13

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากการที่ต้นทุนการผลิตในอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มของไทยมีค่าสูงกว่าประเทศคู่แข่ง เป็นผลให้ประเทศไทยต้องสูญเสียส่วนแบ่งตลาดผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่ม ทั้งผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าเด็ก เล็ก เสื้อโอเวอร์ไซด์ เสื้อเชิ้ตผู้ชายทำจากผ้าฝ้าย และเครื่องยกทรง รัดทรง ใน 3 ตลาดหลักให้กับ ประเทศคู่แข่งที่ต้นทุนการผลิตต่ำกว่า อย่างเช่นประเทศจีน และเวียดนาม แม้กระทั่งในกลุ่มผู้ ประกอบการรายใหญ่ที่มีหน่วยการผลิตเป็นของตนเองและผลิตตามคำสั่งซื้อของลูกค้าต่างประเทศ เนื่องจากลูกค้าจะเปลี่ยนไปซื้อผลิตภัณฑ์จากประเทศที่มีต้นทุนการผลิตต่ำกว่าแทน โดยเฉพาะในผลิตภัณฑ์ที่ไม่เน้นด้านคุณภาพหรือไม่ต้องการความชำนาญสูงมากนัก ในกรณีของผลิตภัณฑ์เสื้อโอเวอร์ไซด์ จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ พบว่า ในการผลิตเสื้อโอเวอร์ไซด์ มักเป็นการผลิตตามคำสั่งซื้อของลูกค้าจากต่างประเทศ สำหรับผลิตภัณฑ์ที่มีชื่อเสียงและเป็นสินค้าระดับ กลางถึงสูง โดยผู้ผลิตมักจะได้รับคำสั่งซื้อจากลูกค้ารายเดิมเป็นส่วนใหญ่ การสั่งผลิตจะขึ้นกับ ความพอใจของลูกค้าทั้งในด้านคุณภาพและการส่งมอบสินค้า ส่วนราคาจะมีการต่อรองและตกลง กันจนเป็นที่พอใจของทั้งสองฝ่าย เนื่องจากสินค้าในกลุ่มนี้เป็นสินค้าที่ผลิตตามฤดูกาล ดังนั้น ตลอดทั้งปีการสั่งซื้อจะไม่สม่ำเสมอ ผลของฤดูกาลจะส่งผลกระทบต่อบริษัทผู้ผลิตในแง่ของต้นทุน สินค้าคงคลัง ซึ่งจะสูงในช่วงที่มีการส่งออกน้อย บริษัทจึงจำเป็นต้องหาตลาดเพิ่ม ซึ่งเป็นตลาดที่มี ระยะเวลาของฤดูกาลที่แตกต่างไปจากตลาดเดิม เพื่อให้การผลิตเป็นไปโดยสม่ำเสมอ ซึ่งจะช่วยลด ต้นทุนการผลิตในแง่ของต้นทุนการรักษาสินค้าคงคลังและวัตถุดิบ แต่อย่างไรก็ตามเนื่องจากต้นทุน การผลิตที่ปรับเพิ่มขึ้นของไทย ประกอบกับการที่ต้นทุนการผลิตของประเทศคู่แข่งมีค่าต่ำกว่า จึง ทำให้ลูกค้าเปลี่ยนไปสั่งซื้อจากประเทศคู่แข่งแทน โดยเฉพาะจากประเทศจีน จนเป็นผลให้การส่ง ออกผลิตภัณฑ์เสื้อโอเวอร์ไซด์ ของประเทศจีนไปยังตลาดหลักมีการขยายตัวเพิ่มสูงขึ้น จากการ สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ในสมาคมอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มไทยพบว่า การขยายตัวทางการส่งออกเสื้อ โอเวอร์ไซด์ของประเทศจีนไปยังตลาดภายในข้อตกลง MFA มีการขยายตัวเพิ่มสูงขึ้นจนมากเกิน กว่าโควตาที่ได้รับในการส่งสินค้าเข้าไปจำหน่ายในตลาดภายในข้อตกลง MFA ทำให้ผู้ประกอบการ ชาวจีนย้ายฐานการผลิตเข้ามาตั้งโรงงานในไทยเพื่ออาศัยโควตาที่เหลืออยู่ของไทย โดยโรง งานที่ตั้งอยู่ในประเทศไทยจะทำการผลิตในลักษณะของการประกอบชิ้นส่วนต่างๆที่ส่งมาจากโรง งานในประเทศจีนเข้าด้วยกันเท่านั้น ดังนั้นปริมาณและมูลค่าการส่งออกในผลิตภัณฑ์เสื้อโอเวอร์ไซด์ที่เกิดขึ้นในช่วงที่ผ่านมามีส่วนหนึ่งอาจเกิดขึ้นจากการส่งออกของผู้ประกอบการชาวจีนซึ่งเข้ามา ตั้งโรงงานในไทยเพื่ออาศัยโควตาที่เหลืออยู่ของไทย นอกจากนี้ในกรณีของบรรษัทข้ามชาติ การ เพิ่มสูงขึ้นของต้นทุนการผลิตในอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มของไทยมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงในโครงสร้าง การส่งออก เนื่องจากบริษัทแม่จะเปลี่ยนแปลงการผลิตโดยลดการผลิตในประเทศไทยลง

ประเทศที่มีต้นทุนการผลิตต่ำกว่าแทน ดังเช่นในกรณีของบริษัทไทรอัมพ์ (ประเทศไทย) จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทข้ามชาติ นโยบายการวางแผน การดำเนินงานในด้านต่างๆ ย่อมถูกกำหนดมาจากบริษัทแม่ในต่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องปริมาณการผลิต เทคโนโลยี มาตรฐานวัตถุดิบ ฯลฯ กล่าวคือเมื่อบริษัทแม่ได้รับคำสั่งซื้อมาแล้ว จะนำมาคำนวณต้นทุนการผลิต กำหนดการผลิตและนำมาวางแผนการผลิต ซึ่งกระจายไปในประเทศต่างๆ ที่มีโรงงานตั้งอยู่ ดังนั้นเมื่อต้นทุนการผลิตของไทยเพิ่มสูงขึ้น บริษัทแม่จึงวางแผนการผลิตโดยลดปริมาณการผลิตในประเทศไทยลงและขยายการผลิตในประเทศเวียดนามซึ่งมีต้นทุนการผลิตต่ำกว่าแทน

แต่อย่างไรก็ตามแม้ว่าต้นทุนการผลิต โดยเฉพาะต้นทุนด้านแรงงานในผลิตภัณฑ์เครื่องฟุ้งหม่ของไทยจะสูงกว่าประเทศคู่แข่ง ดังเช่นประเทศจีน อินโดนีเซีย และเวียดนามก็ตาม แต่จากการที่ผลิตภัณฑ์เครื่องฟุ้งหม่ของไทยมีคุณภาพและการออกแบบที่ทันสมัยมากกว่า รวมถึงมีความได้เปรียบด้านการบริการและการส่งมอบที่ตรงเวลา ส่งผลให้การส่งออกสินค้าไปยังตลาดบนเปลี่ยนแปลงไม่มากนัก เมื่อเทียบกับการส่งออกไปยังตลาดล่าง ซึ่งเป็นการแข่งขันที่ไม่เน้นด้านคุณภาพแต่เน้นด้านราคาเป็นหลัก

สำหรับในกรณีของผู้ประกอบการขนาดเล็ก ซึ่งตลาดของผู้ประกอบการเหล่านี้จะเป็นตลาดค้าปลีกสินค้าคุณภาพต่ำในกรุงเทพฯ ตลาดค้าส่งต่างจังหวัด และตลาดต่างประเทศ ซึ่งต้องการสินค้าราคาถูก อันได้แก่ ประเทศรัสเซีย ประเทศโปแลนด์ ประเทศในกลุ่มตะวันออกกลาง และประเทศเอเชียบางประเทศ ดังนั้นลักษณะของสินค้าจึงเน้นจุดขายด้านราคา โดยการแสวงหาวัตถุดิบราคาถูกและค่าจ้างแรงงานต่ำ การที่ค่าจ้างแรงงานภายในประเทศปรับตัวเพิ่มสูงขึ้น รวมถึงต้นทุนค่าสาธารณูปโภคต่างๆ เป็นผลให้มีการสูญเสียส่วนแบ่งตลาดในผลิตภัณฑ์เครื่องฟุ้งหม่ในประเทศดังกล่าว ดังจะเห็นได้จากปัญหาการส่งออกในตลาดบีบี อันเนื่องมาจากลูกค้าได้เปลี่ยนไปซื้อสินค้าจากประเทศอินโดนีเซียซึ่งมีต้นทุนการผลิตต่ำกว่า แม้ว่าในอดีตราคาสินค้าของประเทศอินโดนีเซียจะมีต้นทุนต่ำกว่าไทย แต่จากการที่ผลิตภัณฑ์เครื่องฟุ้งหม่ของไทยมีคุณภาพและการออกแบบที่สูงกว่า ทำให้การจำหน่ายผลิตภัณฑ์เครื่องฟุ้งหม่ในตลาดรองไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก แต่ในระยะหลังประเทศอินโดนีเซียมีการพัฒนาคุณภาพของสินค้าเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ลูกค้าบางรายให้วิธีการนำแบบผลิตภัณฑ์ของไทยไปผลิต ณ ประเทศอินโดนีเซียซึ่งมีต้นทุนการผลิตต่ำกว่า เป็นผลให้การส่งออกผลิตภัณฑ์เครื่องฟุ้งหม่ของไทยมีการขยายตัวลดลง และมีการสูญเสียส่วนแบ่งตลาดให้กับประเทศที่มีต้นทุนการผลิตต่ำกว่า